

A woman with long dark hair and glasses, wearing a black t-shirt, is smiling and leaning over a wooden table. On the table are several cards and papers with illustrations. The background is a blurred indoor setting with a plant and a framed picture.

'Werken aan
je mindset is soms
belangrijker'

Met illustraties zichtbaar maken wat woorden niet vangen

Ze werd slechthorend geboren, maar dat werd pas ontdekt toen Geeske van Voorthuijsen anderhalf jaar oud was. In haar boek 'Als oren niet horen' geeft ze een indringend en tegelijk herkenbaar beeld van de dagelijkse uitdagingen waarmee slechthorenden te maken krijgen. Haar illustraties laten zien wat vaak onzichtbaar blijft en maken haar wereld begrijpelijker.

Tekst **Jacqueline ter Horst** Beeld **Studio Waves and Woods**

Geeske is haar hele leven slechthorend geweest. Met een gehoorverlies van rond de 80 decibel was het al vroeg duidelijk dat ze hulpmiddelen nodig had. Toch duurde het even voordat haar ouders dit ontdekten. Geeske vertelt: "Toen ik anderhalf was, bleek uit onderzoek dat ik ernstig slechthorend ben."

Ze kreeg hoorapparaatjes en logopedie, maar ging naar een reguliere basisschool. Gebarentaal speelde in de jaren tachtig nog nauwelijks een rol. Daar kwam bij dat het gezin vaak verhuisde vanwege het werk van haar ouders: van Nederland naar Engeland, later naar Amerika en Afrika.

Geeske: "Vaak zat ik vooraan in de klas en probeerde ik door liplezen en goed opletten mee te komen. Ik heb enorm veel doorzettingsvermogen, maar achteraf realiseer ik me dat ik ontzettend veel gemist heb. Het was soms ook heel eenzaam."

Taal als reddingsboei

Ondanks de dubbele barrière — gehoorverlies én een nieuwe taal — leerde Geeske snel Engels. Binnen een jaar sprak ze het vloeiend en later kwam daar ook Frans bij. Dat sterke taalgevoel en een flinke dosis intelligentie hielpen haar telkens opnieuw om zich aan te passen. Toch kostte dat veel energie. "Ik voelde feilloos aan wat mensen bedoelden en probeerde dat bij elkaar te puzzelen. Maar dat was wel topsport."

Tijdens haar middelbare schooltijd kreeg ze deels thuisonderwijs. Dat was soms saai, maar voorkwam dat ze dagelijks in grote klassen het contact kwijt zou raken. Toen ze op haar zeventiende terugkeerde naar Nederland om te studeren, liep ze opnieuw hard tegen sociale uitdagingen aan.

De kracht van kunst

Aanvankelijk overwoog Geeske een carrière in de hulpverlening. Een tussenjaar maakte duidelijk dat ze vooral een creatief verhaal te vertellen had. Ze

‘Blijf mild voor jezelf als je een keer iets mist. Focus op wat wél goed gaat.’

koos voor de kunstacademie, waar een docent haar een richtinggevende opdracht gaf: teken je eigen leven. “Toen ik mijn ervaringen met slechthorendheid in beeld bracht, zagen mensen voor het eerst wat ik dagelijks meemaak. Hun reacties waren heftig: ze schrokken van de confrontatie. En voor mijzelf was het bevrijdend. Ik voelde me eindelijk gezien,” vertelt Geeske openhartig.

Het tekenen werd een sleutel in haar acceptatieproces. Jarenlang had ze haar gehoorverlies weggestopt en probeerde ze vooral anderen niet tot last te zijn. Door illustraties te maken, durfde ze er woorden en beelden aan te geven. Dat was het begin van een lange weg richting erkenning van zichzelf en haar beperkingen.

Van burn-out naar bewustwording

Na de kunstacademie begon Geeske aan

een nieuw hoofdstuk: trouwen, een gezin stichten en werken als illustrator. Toch bleef de strijd aanwezig. “Ik dacht vaak dat mijn onzekerheid en vermoeidheid ergens anders vandaan kwamen. Pas later besepte ik dat mijn slechthorendheid daar een enorme rol in speelde.”

Een burn-out dwong haar om stil te staan. Ze volgde therapie en leerde beter begrijpen hoe diep de impact van gehoorverlies gaat. Ontmoetingen met anderen gaven haar nieuwe inzichten, zoals een vriendin die een doof zoontje kreeg en direct in een netwerk van hulpverlening terecht kwam. “Dat was voor mij een spiegel. Zo had het ook gekund. Ik moest alles zelf uitzoeken,” vertelt Geeske over haar jeugd.

Langzaam ontstond het idee om meer te doen met haar ervaringen. Geeske begon illustraties te delen via sociale

media en merkte dat ze een snaar raakten. “Mensen zeiden: eindelijk kan ik mijn familie laten zien hoe het is. Horenden begrijpen het vaak niet, al willen ze nog zo graag. Mijn tekeningen helpen om dat gat te overbruggen.”

Naast haar tekeningen ontwikkelde ze een communicatiefolder met tien praktische tips voor gesprekken met slechthorenden. Die vond breed aftrek, zowel onder slechthorenden zelf als in hun omgeving. Toch bleef de droom bestaan om een boek te maken. Een subsidie uit een stimuleringsfonds gaf uiteindelijk de doorslag. Binnen anderhalf jaar was ‘Als oren niet horen’ een feit.

Een boek dat gesprekken opent

Het boek laat zien hoe slechthorendheid voelt in alledaagse situaties. Van de vermoeidheid die onzichtbaar is, tot het ongemak van misverstanden of het gevoel buitengesloten te worden. De toon is soms ontroerend, soms humoristisch, maar altijd eerlijk.

Tijdens de feedbackrondes lieten andere slechthorenden hun kritische blik erop los. Dat leverde waardevolle gesprekken op, bijvoorbeeld over de neiging om mislukkingen automatisch op jezelf te betrekken. Geeske dacht vaak: “Ik ben dom. Maar is dat echt zo of komt het gewoon door mijn gehoorverlies? Het boek maakte dat ik opnieuw naar mijn eigen houding ging kijken.”

Ook thuis leverde het inzichten op. Geeske ontdekte dat ze er te gemakkelijk van uitging dat haar man en kinderen wel wisten wat zij wel en niet verstaat. “Door het boek besepte ik: heb ik dat ooit écht uitgelegd? Humor helpt me daarbij: in plaats van steeds zeggen dat ik iets niet hoor, herhaal ik soms wat ik denk dat er gezegd is. Dat levert hilarische momenten op, maar ook meer begrip.”

Meer dan ‘niet goed horen’

Met haar boek wil Geeske benadrukken dat slechthorendheid veel verder gaat

dan moeite met gesprekken. “Het kost enorm veel energie, het heeft invloed op je zelfbeeld en er zit vaak ook oude pijn onder. Als mensen zeggen: wees gewoon wat assertiever, beseffen ze niet dat er een hele geschiedenis van misverstanden en teleurstellingen onder kan liggen.”

Die boodschap komt binnen, zowel bij slechthorenden als bij hun omgeving. Velen kopen het boek niet alleen voor zichzelf, maar ook voor partners, kinderen, collega's of vrienden. “Soms zeggen mensen: iedereen in mijn omgeving moet dit lezen. Dat vind ik prachtig, want dat is precies wat ik hoop: dat het boek gesprekken opent en zorgt voor meer wederzijds begrip.”

Blik vooruit

De komende tijd blijft Geeske volop bezig met haar missie om gehoorverlies zichtbaar te maken. In oktober was er een tentoonstelling in Cultuurhuis Pléiade in Doorn, waar haar illustraties centraal stonden. Daarnaast geeft ze lezingen. En er komt zeker nog een boek, al weet ze nog niet of dat opnieuw over slechthorendheid zal gaan.

Haar illustratiewerk vanuit haar eigen bedrijf bestrijkt ook andere thema's, vaak met bewustwording als rode draad. Toch blijft haar ervaringsdeskundigheid op het gebied van gehoorverlies een belangrijke bron van inspiratie. “Ik krijg regelmatig vragen van organisaties zoals Deelkracht of van audiologen om iets te maken. Dat vind ik mooi, maar illustreren over gehoorverlies is niet mijn core

business. Tegelijkertijd heeft het de afgelopen jaren wel de meeste ruimte ingenomen.”

Met haar tekeningen vangt Geeske wat woorden vaak missen. Ze maakt hoorbaar wat stil blijft en zichtbaar wat niet wordt gezien. ‘Als oren niet horen’ is daarom meer dan een bundel illustraties: het is een spiegel, een steun in de rug, een uitnodiging tot gesprek. ◀

